

Posudek oponentky práce

KULÍŠKOVÁ, Lucie. *Aktivizace seniorů s demencí v domácím prostředí*. Praha, 2018. 62 s., 0 příloh. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce doc. PhDr. Tibor Vojtko, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Rozsahem přiměřená bakalářská práce (62 stran) se snaží o postižení petterapie jako jedné z možných stimulačních metod u demenčních seniorů v jejich vlastním prostředí. Je rozdělena do osmi kapitol. V prvních pěti kapitolách se studentka zabývá terminologií k souboru jevů, které souvisejí se stářím a demencí, vysvětluje hlavní pojmy z dané oblasti. Popisuje procesy stárnutí a stáří, zvláště nastupující změny, které proměňují i potřeby seniorů. Charakterizuje institucionální péči o seniory obecně a podrobněji péči v domácím prostředí, včetně nejčastěji se vyskytujících problémů. Pozornost věnuje metodám aktivizace seniorů, uvádí také některá omezení s čtenějším výskytem u demenčních jedinců. Následující popis empirického šetření (3 kapitoly) obsahuje vedle použité metodiky také formulaci cíle šetření, charakteristiku výzkumného vzorku, způsob zpracování a interpretaci výsledků šetření, diskusi výsledků a jejich rekapitulaci v Závěru. Text uzavírá Soupis bibliografických citací.

Po obsahové stránce je bakalářská práce zdařilá, zahrnuje potřebné pasáže, uspořádané logicky a přehledně. V textu jsou jen okrajově některé nadbytečné podkapitoly, např. ve druhé kapitole se popisuje prevence demence, její diagnostika a vyšetřovací metody, což jsou témata vážící se k cíli práce jen zprostředkovaně.

Zvolené téma je vhodné vzhledem ke studovanému oboru a je také dlouhodobě naléhavé a v praxi dobře využitelné.

2. Odborná úroveň

Cílem empirického šetření byla snaha zjistit, v jakých oblastech a v jakém rozsahu lze život seniorů postižených demencí pozitivně ovlivnit pravidelnými kontakty s jejich domácími zvířecími mazlíčky. Pro tento cíl studentka zvolila kvalitativní postup s devíti respondenty, v jejichž domácnosti se nachází zvíře, o které se senior stará – většinou spolu s pečovatелеm.

Metodickou kvalitu empirického šetření a tím i získaných výsledků snižují vlastnosti jeho klíčových faktorů a podmínek měření. Patří k nim nízká homogenita znaků respondentů na jedné straně a na straně druhé různé typy domácích zvířat. Mám tím na mysli nestejně stadium pokročilosti demence a variabilitu typů demence respondentů (nejčastěji Alzheimerova choroba (5x), ale také vaskulární demence a demence při mozkovém nádoru). Roli sehrává i rozmanitost druhů zvířat – domácích mazlíčků (byli jimi: pes, kočka, morče, rybičky, papoušek, pakobylky, křeček), vyžadujících zcela odlišné přístupy ze strany pečovatelů – množství času, které zvíře vyžaduje, náročnost péče o ně, atd. Tato pestrost zásadním způsobem ovlivnila sledované indikátory interakce respondentů se zvířaty (indikátory: sociální kontakty, kognitivní funkce, pohybové schopnosti, denní režim seniora) a zproblematizovala dosažené výsledky u již tak malého výběrového souboru. Pozitivní efekt kontaktu člověka s oblíbeným zvířetem je všeobecně znám, a dlouhodobě využíván, viz např. léčebný kontakt psa a člověka – metoda canisterapie. Data získaná prostřednictvím 5 otázek, navíc od dalších osob (rodinných příslušníků, pečovatelů), tak nepřinesla nic nového, zůstala na povrchu, představují pouhou drobnou dílčí sondu do problému. Kvalitativní výzkum by měl daný jev zachycovat do hloubky, v jeho proměnlivosti, měl by být procesem tvorby reality. K řešení daného problému mohl být vhodnější dlouhodobější kontakt badatele se zkoumanými subjekty, případně longi-

tudinální studie. Ku prospěchu studentky je třeba říci, že si interpretační limity uvědomila. Jak sama napsala v Diskusi výsledků na str. 54: „*Je možné, že v případě využití jiných respondentů či při zaměření na jiná zvířata ve výběru zkoumaného vzorku by výsledky dopadly odlišně*“.

3. Práce s literaturou

Studentka práci zpracovala s využitím přiměřeného počtu odborných publikací, i když větší pozornost věnovala publikacím o stáří a demenci jako duševní poruše, zatímco meritů věci, tj. aktivizačním metodám v péči o seniory se věnovala méně. Soupis bibliografických citací je dostatečný, zahrnuje převážně domácí prameny, avšak některé zdroje se váží k tématu jen vzdáleně, např. Veleta, Petr a Iva Holmerová. *Úvod do taneční terapie pro seniory*. Zahraniční publikace zpracovala okrajově – pomineme-li dvě zprávy ze zahraničních konferencí o problematice Alzheimerovy nemoci, pak v textu citovala tři relevantní zahraniční prameny k tématu.

4. Grafické zpracování

Grafickou úpravu textu zvládla studentka dobře, úpravu dílčích částí textu – stránek a nadpisů provedla kvalitně. Grafy, tabulky a jiné prostředky prezentace výsledků nepoužila.

5. Jazyková úroveň

Z jazykového hlediska je bakalářská práce v pořádku, i když stylistiku v některých pasážích mohla studentka trochu zlepšit. Např. používané termíny „*zkoumané objekty*“, mohly být nahrazeny vhodnějšími, vzhledem k práci s lidmi (str. 36): „*Výzkumný vzorek se skládá z devíti zkoumaných objektů. Jedná se o seniory,...*“ Nebo např. na str. 42:..... „*jsem se ptala všech respondentů na stejné otázky...*“ V textu jsou také neopravené překlepy, ale jen občasné, např. chybějící oddělovací čárka na str. 55: „*kognitivních funkcí fyzických schopností*“.

Tyto drobné nedostatky se však v textu vyskytují jen ojediněle.

6. Podnět k rozpravě

V čem spočívá zakotvená teorie v rámci kvalitativního výzkumu?

7. Závěrečné hodnocení práce

Bakalářská práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji **doporučuji k ústní obhajobě**. Navrhovaná klasifikace: **dobře**.

20. 8. 2018

doc. PhDr. Helena Zášková, CSc.